

CVETJE

z vertov svetega Frančiška.

I. leto.

V Gorici, mali serpan 1880.

7. zvezek.

Za god Marijinega obiskovanja.

Zakaj jaz nisem bil takrat pastir
V zelenih gorah poleg svoje črede,
Ko pot peljala Davidovo hčer
Je k teti v vas vsled angeljske besede?

Pogledal bi v njen mili bil obraz,
Okoli bilo bi njeno me zadelo,
Minil bi v srcu led mi bil in mraz,
Ko sonce bi me njeno bilo ogrelo.

Piščalko, sladko pevko, bi bil vzel,
Na ves glas svojo srečo razodeval,
Vse zbúdil bi stvari bil spev vesel,
In gozd in gaj bi z mano bil prepeval.

Zanesi, mati, mi; na dnu serca
Se misel mi je, želja ta rodila;
Na srečnih gorah svetega neba
Mi boš li jo vresničila, spolnila?

Višave rajske, blažene stezé,
Kjer ti se z najsvetejšimi sprehajaš,
Kjer brez ločitve ljubi te serce,
Ki z večnimi sladkostmi ga napajaš!

O k tebi gori jaz želim od tod;
Kervava pot! — pogledi moje rane!
Nevarna pot! — gdo šteje mreže zmot?
O mati ljuba, naj te stok moj gane!

Ti prosi zame svojega Sinu,
Naj milostno me vodi, da ne zajdem,
Da pridem prav v kraj večnega miru,
In njega tam in tebe, mati, najdem!

Odpustki, zlasti tretjega reda.

I. Od kod in kaj so odpustki?

O kako srečni bi bili, da bi ne bili nigdar izgubili nedolžnosti in milosti božje, nigdar ne oskrunili veličastne podobe najvišjega v svoji duši! Ali, žalibog, kako malo jih ohrani oblačilo svetega kersta neomadežano do konca življenja! Vsi smo grešili (Rim. 3, 23), ker pade tudi pravični sedemkrat na dan (Preg. 24, 16). Kaj more torej bolj veselega, bolj tolažilnega biti za nas, kaker, če smemo upati odpuščenja od neskončno vsmiljenega Boga? In v resnici! v zakramentu svete pokore dobivamo odpuščanje grehov in večnih kazni, ako se skesano izpovemo in terdno sklenemo več ne delati greha, več ne žaliti ž njim svojega največjega dobrotnika. Greh in večno kazen torej izbriše odveza pri dobro opravljeni izpovedi; vender navadno ostane še časna kazen, katero moramo ali tukaj na tem svetu terpeti, ali pa na onem svetu v vicah. Tako uči sveta katoliška vera in sveto pismo to poterjuje z mnogimi zgledi.

Bog je odpustil Adamu in Evi greh, ker jima je obljubil odrešenika; vender ju je kaznoval z nadlogami, bolečinami in na posled sè smertjo. — Izraelci so se pregrešili z malikovanjem, ali Mojzes je prosil za svoje ljudstvo, in Bog jim je odpustil; rekel je pa Mojzesu: „Tudi ta greh hočem obiskati na dan maščevanja“ (2. Moz. 32, 34), t. j. časna kazen jih bo gotovo zadela. — Ravno tako je Bog odpustil Mojzesu in Aronu, ker nista terdno verovala, da bo voda iz skale pritekla, kaker je Bog rekel; vender nista prišla v obljubljeni deželo, ampak vmerla sta zato v puščavi (4. Moz. 20). — Tudi kralj David je silno grešil, ali ker je obžaloval svoje grehe, odpustil mu jih je Bog. Zato pa se on ni nehal po-

koriti; prečul je cele noči, jokal in zdihoval, kaker pravi v 6. in 101. psalmu; jedel je pepel kaker kruh in svojo pijačo je sè solzami mešal, da bi le kmalu dostal časne kazni za svoje grehe in tako bil popolnoma zopet z Bogom spravljen. Tudi dete, ki mu je bilo iz préšuštva rojeno, vmerlo mu je za kazen njegove hudobije.

Kaker pa je Bog v starem zakonu odpuščal grehe in večne kazni, ne pa vselej in precej tudi časnih kazni, ravno tako dobi v novem zakonu vsaki spokorni grešnik v zakramentu svete pokore odpuščenje grehov in večnih kazni, ne pa tudi časnih kazni, katere mora terpeti, da zadosti po svoji moči pravici božji, ali na tem, ali na onem svetu. Bog obiskuje grešnika na tem svetu z raznimi šibami in nadlogami; še hujše kazni pa ga čakajo, ako se tukaj zadosti ne spokori, na onem svetu, v čistilnem ognju, v vi-
cah. Kedor je moder, ta bo hitel zategadelj na tem svetu delati pokoro, da bo mogel očiščen stopiti pred sodnji stol božji. In ravno zato je nalagala sveta cerkev zlasti v prvih časih po različnosti grehov različno, pa vedno ostro in dostikrat silno dolgo pokoro. Tisti, ki so očitno in z velikim pohujšanjem grešili, morali so se tudi pokoriti očitno; za skrivne grehe pa je bila seveda tudi pokora skrivna.

Vender pa je sveta cerkev že v prvih časih tudi polajševala in odpuščala naložene kazni in pokorila, keder se ji je to koristno zdelo, — in sè vso pravico; saj ima oblast od Boga vezati in odvezovati, to je, ne samo grehe in večne kazni odjemati, ali priderževati jih, in grehom primerne časne kazni nalagati, ampak tudi te časne kazni, ali deloma, ali pa celo popolnoma odpuščati, ako more to pridno biti vernikom. Tako odpuščenje časnih kazni se imenuje odpustek.

O nekih odpustkih beremo že v svetem pismu stare zaveze. Ko je prerok Jona od Boga poslan Ninivljanom pokoro oznanjeval in so se ti potem resnično spreobrnili in spokorili, odpustil jim je Bog napovedano kazen. Tudi Sodomi in Gomori je bil pripravljen Bog prizanesti pa prošnji Abrahamovi.

Operta na te zgledе in na oblast, katero ji je izročil Jezus Kristus, je sveta cerkev, kaker smo rekli, že ob svojem začetku delila odpustek časnih kazni, in sicer ali zavoljo posebne gorečnosti v pokori, ali pa na priprošnjo pravičnih kristijanov, zlasti martnikov, ki so imeli svojo kri preliti za sveto vero. Navadno se je odpuščalo le nekoliko naložene pokore ali časnih kazni, kar se

imenuje nepopolnoma odpustek. Tak je, postavim, odpustek kvadragene ali karene, to je štiridesetdanske pokore. Gdor je tak odpustek dobil, veljalo mu je toliko, kaker bi se bil pokoril 40 dni. V prvih kerščanskih časih je bila za nekatere pregrehe postavljena tudi večletna pokora; in ako je kedo kak tak greh večkrat storil, moral bi se bil lahko da več sto let pokoriti. Če torej sveta cerkev odpustek sto let podeli, pravi se to: ako bi bil grešnik po velikosti in številu svojih grehov stoletno pokoro zaslužil, odpuščena mu je in velja pred Bogom, kaker bi jo bil v resnici opravil.

Nepopolnoma odpustek je potemtakem odpuščenje neke določene mere časnih kazni in pokoril; nasproti, popolnoma odpustek pa je popolno odpuščenje vseh časnih kazni, koliker koli bi jih človek še moral terpeti, da zadosti Bogu za svoje grehe; duša, ki bi se od telesa ločila, berž ko je dobila popolnoma odpustek, šla bi naravnost v nebesa.

Tak (popolnoma) odpustek je v prvih časih sveta cerkev le redko delila, skoraj le na zadnjo uro. Po današnji navadi pa se lahko dobiva pogostoma; zlasti redovniki in torej tudi tretjeredniki imajo obilo prilike, da se jih vdeležijo. Zato pa vender pokora nikaker ni odpravljena in nepotrebna, tega naj nihče ne misli! Vsakemu grešniku velja, kar je rekel papež Gregor VII. nekemu škofu, ko mu je odpustek podelil: „Vadi se neprenehoma v dobrih delih in objokuj svoje grehe ves čas svojega življenja, koliker le moreš.“ Odpustki koristijo le pravim spokornikom, ki se trudijo, koliker morejo, da bi zadostili za svoje grehe, ki se vedno in po vsi moči vadijo v dobrem, nikaker pa ne mlačnim ali celo lenim ljudem, ki mislijo, da je z izpovedjo in nekaterimi z jezikom odmoljenimi molitvicami že vse opravljeno.

Pisma našega sv. očeta Frančiška.

VIII. Generalnemu ministru manjših bratov.

Častitemu očetu v Kristusu, bratu Petru, generalnemu ministru celega reda.

Gospod te varuj in v svoji sveti ljubezni ohrani. Poterpežljivost v vseh tvojih delih, moj brat, ti priporočam, toliko, da kedor koli ti bo ovire delal, naj si bodo bratje ali drugi, tudi kè bi

te topli, vse moraš imeti za dobroto in tako hoteti in nič drugega. In ljubi tiste, ki ti to delajo, in ne tirjaj od njih drugega, kakor le, kolikor ti Gospod da. In v ta namen jih ljubi, da boš hotel, da naj bodo boljši kristijani. Po tem hočem spoznati, če ljubiš Gospoda in mene, služabnika njegovega in tvojega, ako boš storil to, namreč, da ne bo brata na svetu, ki bi grešil, kolikor koli je mogel grešiti, in bi videl tvoje oči, pa bi kedaj proč šel brez tvojega vsmiljenja. In kè bi te ne prosil, vprašaj ga sam, če želi vsmiljenja. In kè bi stopil potem pred te tisočkrat, ljubi ga bolj ko mene, zato da ga pripelješ k dobremu, in vselej bodi vsmiljen s takimi. In to naznani gvardijanom, keder boš mogel, da si od svoje strani za terdno namenjen, da boš tako delal. In vsi bratje, ki bi vedeli, da je grešil, naj mu ne delajo osramočenja in ne jemljejo časti, ampak nasproti vsmiljeni naj bodo ž njim in zase obderže greh svojega brata, ker ni potreba zdravnika zdravim, temuč bolnikom. Kè bi kateri brat po spodbadanju sovražnikovem smertno grešil, pod pokorščino naj bo dolžan k svojemu gvardijanu se zateči, in gvardijan naj bo ravno tako pod pokorščino dolžan h kústosu ga poslati; kustos pa naj zanj poskerbi vsmiljeno, kakor bi sam želel, da bi se zanj skerbalo v podobnem primerljeju. In ti naj nikakor nimajo pravice nalagati druge pokore, kakor to: „Pojdi in nikar več grešiti!“ Tako delaj in dobro se imej!

Opomba. — Vesoljni poglavar ali generalni minister svojega reda je bil, dokler je živel, sv. Frančišek sam. Imel je pa, ko se je red namnožil, svojega vesoljnega namestnika, ali generalnega vikarja, da mu je pomagal vladati brate. To je bil najprej brat Elija, kateremu ste pisani prejšnji dve pismi. V tretjem vesoljnem redovnem zboru leta 1220 v Asizu zbranem pa je izvolil sv. Frančišek namesti njega brata Petra Katanija, kateremu je hotel poglavarstvo popolnoma izročiti, tako da ne bi bil samo njegov vikar ali namestnik, temuč pravi generalni minister. Ali bratje nikakor niso hoteli pripustiti, da bi se kedo drugi imenoval generalni minister, dokler živi sv. Frančišek, temuč le generalni vikar naj bo. In v resnici je bil brat Peter le generalni vikar. Vender pa ga imenuje sv. Frančišek v le-tem pismu generalnega ministra, kakor je želel, da bi bil res.

V tem pismu, kakor v prejšnjih dveh bratu Eliju pisanih, vidimo, kako silno je priporočal sv. Frančišek predstojnikom ljube-

zen do svojih podložnih, poterpljenje ž njihovimi pomanjkljivostmi in vsmiljenje zlasti s tistimi, ki so padli v kak smertni greh. Misli pa je tukaj na take smertne grehe, ki so bili prideržani provincijalom, da so le oni mogli odvezati od njih, ali komer so oni to posebno oblast dali. Ako je kateri brat tako nesrečen, pravi sv. Frančišek, da pade v tak zaderžan greh, naj se zateče k svojemu gvardijanu, da ga ta pošlje k provincijalu ali okrajinskemu poglavarju, ki se glede na svojo dolžnost tukaj imenuje kustos, to je, varih ali čuvaj. Provincijal pa naj vsmiljeno zanj poskerbi, to je, naj ga izpove, odveže in sè vsmiljenjem mu naloži pokoro, kakor je predpisano v 7. poglavju vodila pervega reda; zunaj izpovedi pa naj mu ne nalaga nobene pokore, namreč redovne in očitne pokore za očitne grehe, temuč le besede Kristusove naj mu reče: „Pojdi in nikar več ne greši!“

Sv. Frančišek priporoča vsmiljeno in ljubeznjivo ravnanje z grešniki, zato ker mu je bil najprej zgled Jezus Kristus, kateri je bil tako dober in milostiv tudi z največimi grešniki, ako so obžalovali svoje grehe; potem pa je tudi to dobro vedel sv. Frančišek, kar pravi sv. Pavel, da je treba opominjati brata pohlevno in ljubeznjivo, „prepričevati, prositi, svariti, pa sè vso poterpežljivostjo“ (2. Tim. 4, 2). Naposled je sveti oče dobro poznal človeško naravo in vedel, kako so tisti, ki so na kaki višji stopnji, le preveč nagnjeni k serdu in ostrosti proti tistim, ki jim ne delajo po volji; videl je torej, da je v tej reči treba le berzdati prednike, ne pa spodbadati jih.

Po tej kratki razlagi mislimo, da bodo naši braveci lahko in prav razumeli le-to kaker tudi prejšnji dve pismi sv. očeta Frančiška.

Povesti iz življenja sv. Frančiška in njegovih svetih tovarišev.

28. poglavje.

Brat Bernard se zamakne in ostane v tej zamaknjenosti od zornice do devete duhovne ure brez zavednosti.

Kake velike milosti je Bog pogostokrat podelil vbogim v duhu, kateri so iz ljubezni do Kristusa svet zapustili, to nam priča brat Bernard iz Kvintavale. Po svojem vstopu v red je bil v pre-

mišljevanju božjih reči pogostokrat v Boga zamaknjen. Mej drugim je bil enkrat v cerkvi pri sv. maši, in ko je sè vso dušo v Boga vtopljen stal, se je tako v Boga zamislil in zamaknil, da mej povzdigovanjem ni pokleknil, niti kapuce z glave potegnil, temuč je stal sterme gledaje, da ni z očesom trenil, brez zavednosti od zornic do devete duhovne ure. Po molitvi devete ure se je zaredel in se je v samostan vernil poln začudenja klicaje: „O bratje! o bratje! o bratje! Ni ga na zemlji tako bogatega, tudi ne tako imenitnega, kateri, ako bi mu bila lepa palača polna zlata obljubljen, ne bi z veseljem nesel vreče gnoja, da bi si ta dragi zaklad pridobil.“

Ta nebeški zaklad, kateri je tistim obljubljen, ki Boga ljubi, je brata Bernarda tako prevzel, da je celih dvajset let svojo dušo in svoje oči vedno v nebo obračal. Mej tem časom se ni pri mizi nigdar do sitega najedel, akoravno je od vsake jedi nekoliko pokusil, zakaj rekel je, da to ni post, da se čisto nič ne je, temuč pravi post je to, da si človek tistih jedi priterga, katere njegovemu okusu dopadajo. S tem si je pridobil tako bistroumnost in sprevidnost, da so še celo veliki učenjaki mej duhovniki k njemu hodili, da bi jim razlagal naj težavniša vprašanja in nerazumljive besede svetega pisma, in on je vse težave premagal. Ker je bila njegova duša od vseh pozemeljskih stvari čisto ločena, se je enako lastovici v premišljevanju kvišku vzdigoval, tako da je enkrat dvajset dni, drugikat spet trideset dni sam bival na verhuncih naj višjih gora vtopljen v premišljevanju božjih reči. Zato je brat Egidij rekel, da drugi ljudje nimajo tega daru, kaker ga ima brat Bernard iz Kvintavale, da bi si namreč enako lastovici lete živež pridobivali.

Ker je tedaj brat Bernard ta posebni dar od Boga imel, zato se je sv. Frančišek rad ž njim pogovarjal, bodi si po dnevi ali po noči, tako da so ju večkrat našli, ko sta cele noči v Boga zamaknjena v gozdu prečula, kamer sta šla, da bi se o Bogu pogovarjala.

29. poglavje.

Bratu Rufinu se večkrat prikaže hudič v podobi križanega zveličarja in mu pravi, da je izgubljeno vse dobro, kar stori, ker ni v številu izvoljenih k večnemu življenju. Ko sv. Frančišek od Boga razsvetljen to zve, dokaže bratu Rufinu, da se moti.

Brat Rufin, mož prežlahtne asiške rodovine in tovariš sv. Frančiška, je imel kljub svoje velike svetosti, nekoliko časa v svoji

duši hudo skušnjavo, zaradi katere je bil čmeren in pobit. Hudič mu je namreč to misel navdal, da bo pogubljen, da ni v številu izvoljenih k večnemu življenju, da je zaradi tega vse izgubljeno, kar v redu stori. To skušnjavo je imel več dni in zaradi sramožljivosti je ni hotel sv. Frančišku razodeti; vendar pa ni odjenjal po navadi moliti in postiti se. Zato ga je začel hudi sovražnik bolj in bolj sè žalostjo napolnjevati in k notranjemu boju je pridružil še unanje boje z lažnjivimi prikazenmi. Prikazal se mu je enkrat v podobi križanega zveličarja in mu je rekel: „O brat Rufin, zakaj se trudiš z ostrostjo in z molitvijo, ker ne spadaš mej izvoljene k večnemu življenju? Verjemi, da jaz vem, katere sem izvolil in popred odločil! Ne véruj sinovi Petra Bernardona, ako bi ti nasprotno terdil, in ga tudi v tej zadevi ne poprašuj, ker ne on, ne drugi tega ne vedo, temuč samo jaz, ki sem sin božji. Zatorej mi veruj in bodi prepričan, da si v številu pogubljenih; pa tudi sin Petra Bernardona, katerega za očeta častiš, in njegov oča sta pogubljena, in kedor koli ju vboga, on je v zmoti.“ Nato je knez peklenskih temnic brata Rufina tako s temo napolnil, da je vso ljubezen in vse zaupanje do sv. Frančiška izgubil in mu od vseh teh reči ničesar ni hotel razodeti.

Kar pa brat Rufin svetemu očetu ni hotel razodeti, to mu je razodel sv. Duh. Ko je tedaj sv. Frančišek v duhu spoznal veliko nevarnost imenovanega brata Rufina, pošlje k njemu brata Maseja. Brat Rufin mu osorno odgovori: „Kaj imam opraviti z bratom Frančiškom?“ Brat Masej, poln božje modrosti kaker je bil, hitro spozna goljufijo hudičevu in pravi: „O brat Rufin, ali ne veš, da je brat Frančišek kaker božji angelj, ker je že tolikanj duš na tem svetu razsvetlil in je tudi nama božjo milost zadobil? Zato hočem, da vsakaker z manoj k njemu greš; zakaj vidim, da te satan moti.“ Na te besede je brat Rufin vstal in šel k sv. Frančišku. Ko ga sv. Frančišek od daleč zagleda, začne klicati: „O hudi brat Rufin, komu si veroval?“ In ko je brat Rufin k njemu prišel, pove mu sv. Frančišek po versti vso skušnjavo, ki mu jo je hudič napravil od znotraj in od zunaj, in jasno mu dokáže, da tisti, ki se mu je prikazal, ni bil Kristus, temuč hudič, in da takih prikazni ne sme več poslušati. „Če bi ti hudič zopet rekel,“ govoril je dalje sv. Frančišek, „da si pogubljen, odgovori mu: „Odpri usta, zakaj jaz ti bom zdaj blata noter vergel!“ In to ti naj bo znamenje, da je satan in ne Kristus, ker bo nemudoma bežal, ko mu boš tako odgovoril. Tudi tako spoznaj, da je

satan bil, ker je tvoje serce od vsega dobrega odvernil; to je njegov posel. Naš ljubi zveličar nigdar serca vernega človeka od dobrega ne odvrača, temuč ga nasprotno omehča, kaker pri preroku govori: „Odvzel vam bom kamnito serce in vam bom dal serce iz mesa.“

Brat Rufin, ko je videl, da mu je sv. Frančišek povedal vso skušnjava, kaker se je godila, je bil njegovih besed ginjen in se je začel britko jokati. Pokleknil je pred sv. Frančiška in je ponižno spoznal svojo krivico, ker mu je skušnjava zamolčal. Bil je vtolažen in okrepčan po opominjevanju svetega očeta, in popolnoma k dobremu spreobrnjen. Naposled mu je še rekel sv. Frančišek: „Pojdi, moj sin, in se spovej, in ne opusti svoje gorečnosti v navadni molitvi, in bodi prepričan, da ti bo ta skušnjava v velik dobiček in v veliko tolažbo, česar se boš kmalu prepričal.“

Brat Rufin se je vernil v svojo gozdno hišico, in ko je jokaje molil, glej, približal se mu je hudi sovražnik v zunanji podobi Kristusovi in mu je rekel: „O brat Rufin, ali ti nisem rekel, da nikar ne verjemi sinovi Petra Bernardona, in da se ne trudiš solzami in z molitvijo, ker si pogubljen? Kaj ti koristi, da se trapiš, dokler si živ, ker boš po smerti pogubljen?“ Naglo mu je brat Rufin odgovoril: „Odpri usta, jaz ti bom zdaj blata vergel noter!“ Nad tem se je satan razserdil in je od njega bežal s takim ropotom, da je pokalo skalovje na bližnji subasijski gori, in so se skale dolgo časa dolu valile. In ko so se dolu valile, so se zadevale ena ob drugo in tako močno se dergnile, da so strašne iskre v dolino letele. Pri tem grozovitem ropotu je stopil sv. Frančišek s svojimi tovariši iz samostana, da bi videl, kaj se to novega godi. Še zdaj se tamkaj vidi tista velika skalna podertina.

Brat Rufin je zdaj jasno spoznal, da je satan bil, kateri ga je prevaril. Vernil se je k sv. Frančišku, je vnovič pred njega pokleknil in se svoje krivice obtožil. Sv. Frančišek ga je z milimi besedami potolažil in ga vpokojenega v njegovo celico poslal. Ko je tamkaj v veliki pobožnosti molil, se mu je prikazal Kristus, naš Gospod, in mu je dušo razgrel z nebeško ljubeznijo rekoč: „Dobro si storil, moj sin, da si bratu Frančišku veroval, zakaj oni, ki te je motil in ti žalost delal, je bil satan. Jaz pa sem Kristus, tvoj Gospod in učenik, in da se tega prepričaš, naj ti bo to za znamenje: „Vse svoje žive dni ne boš več čutil žalosti in otožnosti.“ To izgovorivši je Kristus izginil in ga je pustil v takem veselju in dušni prijetnosti in povzdignjenosti, da je bil cel tisti dan in vso

noč v Boga vtopljen in zamaknjen. Odsihmal je bil tako vterjen v milosti in v prepričanju svojega zveličanja, da je bil čisto drugi človek. Noč in dan bi bil molil in nebeške reči premišljeval, ako bi mu bili drugi pustili. Zato je sv. Frančišek rekel, da je bil brat Rufin že v življenju od Kristusa mej svetnike vzet in da bi se nigrdar ne bal, razen v njegovi pričujočnosti, svetnika ga imenovati akoravno je še v pozemeljskem življenju. —

30. poglavje.

Sv. Frančišek in brat Rufin oznanjujeta v Asizu besedo božjo, brez verhne obleke pridigovaje.

Brat Rufin je bil zaradi vednega premišljevanja tako v Boga vtopljen, da je skoraj neobčutljiv in mutast postal in je redko krat kaj govoril. Za pridigovanje ni imel zmožnosti, ne serčnosti in tudi zgovernosti ne. Vender mu je negdaj sv. Frančišek zapovedal v Asiz iti in tamkaj ljudstvu pridigati, kar mu bo Bog vdal. Nato je brat Rufin odgovoril: „Prosim te, častitljivi oče, oprosti in nikar me ne pošlji tjakaj, ker veš, da nisem zmožen za pridigovanje in da sem priprost in neveden človek.“ Sv. Frančišek pa mu je rekel: „Ker nisi precej vbogal, zapovedujem ti vsled svete pokorščine, da greš nag, kakor si rojen bil, samo v sviticah v Asiz, da stopiš v eno cerkev, in v takem stanu ljudstva govoriš.“

Na to povelje je brat Rufin svoje verhno oblačilo slekel, je šel v Asiz in je stopil v cerkev. Ko je nekoliko pred oltarjem klečal, je šel na pridižnico in je začel pridigati. Nad tem so se začeli smejati otroci in odrasčeni, in so rekli: „No, ti ljudje toliko pokoro delajo, da znorijo in ob pamet pridejo!“

Mej tem je sv. Frančišek mislil na hitro pokorščino brata Rufina, kateri je bil eden naj bolj imenitnih asiških plemenitašev. In na ostro povelje, katero mu je dal. Začel je samega sebe grajati rekoč: „Od kod, sin Petra Bernardona, revno človeče, od kod vender imaš to prederznost, da bratu Rufinu, kateri je eden naj imenitniših asiških plemenitašev, zapoveš, naj kaker norec brez verhne obleke gre in ljudstvu pridiga? Za Boga, sam na sebi moram okusiti, kar drugim zapoveduješ.“ Hitro je tudi on v svoji dušni gorečnosti slekel verhno oblačilo in je šel tak v Asiz. Seboj pa je vzel brata Leona, da je njegovo in brata Rufina verhno obleko nesel. Ko so asiški prebivavci tudi njega v enaki obleki vi-

deli, so ga zasramovali, češ, da sta zaradi prevelike spokornosti znorela on in brat Rufin.

Sv. Frančišek je šel v cerkev, kjer je brat Rufin ravno sledeče besede govoril: „Bežite, dragi moji, pred svetom, zapustite greh, povernite ptuje blago, če hočete peklu vbežati! Izpolnajte božje zapovedi, ljubite Boga in bližnjega, če hočete v nebesa priti! Delajte pokoro, če hočete posesti nebeško kraljestvo!“ Na to je sv. Frančišek brez verhne obleke stopil na pridžnico in je tako čudapolno govoril o zaničevanju sveta, o sveti pokori, o prostovoljnem vboštvu, o hrepenenju po nebeškem kraljestvu, o sramoti in nečasti terpljenja našega Gospoda Jezusa Kristusa, da so se vsi, jokati začeli, moški in ženske, katerih je prav dosti v cerkvi bilo; tako velika je bila njihova pobožnost in njihovo obžalovanje. Pa ne samo v cerkvi, temuč po celem mestu Asizu je bilo tisti dan tako žalovanje zaradi terpljenja Kristusovega, kaker še nigdar poprej.

Ko je po takem djanju sv. Frančiška in brata Rufina ljudstvo tako spodbujeno in vtolaženo bilo, je sv. Frančišek sebe in brata Rufina oblekel v verhno oblačilo, in sta se vernila v samostan Porcijunkulo. Hvalila in častila sta Boga, da jima je dal milost sè zaničevanjem samega sebe premagati sebe, in Kristusove ovčice z lepim zgledom spodbujati, s katerim sta pokazala, kako se mora svet zaničevati. Ljudstvo ju je od tistega dne tako častilo, da se je srečnega štel, kedor se je dotakniti mogel roba njijune obleke.

31. poglavje.

Sv. Frančišek na tanko pozna vse serčne skrivnosti svojih redovnih bratov.

Kaker naš Gospod Jezus Kristus v evangeliju govori: „Poznam svoje ovčice, in moje mene poznajo,“ tako je tudi ljubi oče Frančišek ko dober pastir po božjem razodenju poznal vse zaslužnja in čednosti svojih tovarišev. Ravno tako je poznal tudi njihove napake in je vedel vsem najboljša zdravila pripraviti, zakaj poniževal je ošabne in povikševal ponižne, grajal je napake in hvalil čednosti, kaker se bere v čudnem razodenju, katero je imel glede svoje perve družine.

Bere se tudi, da se je nekedaj sv. Frančišek sè svojo družino na nekem kraju o Bogu pogovarjal. Brata Rufina ni bilo takrat zraven, ker je v gozdu premišljeval. Ko so se torej dalj časa o

Bogu pogovarjali, pride brat Rufin iz gozda in gre nekoliko oddaljen mimo njih. Ko ga sv. Frančišek zagleda, se oberne k svojim tovarišem in jih tole vpraša: „Povejte mi, katera duša se vam zdi najsvetejša, kar jih ima Bog na tem svetu?“ Odgovorili so mu, da je po njihovem mnenju njegova najsvetejša. Sv. Frančišek pa pravi: „Dragi bratje, kar se mene tiče, jaz sem najnevredniši človek na božjem svetu; ali glejte tu brata Rufina, ki ravno iz gozda gre. Bog mi je razodel, da je njegova duša ena izmed najsvetejših duš na tem svetu. Povem vam za gotovo, da se ne bojim še živega svetega Rufina ga imenovati, ker je njegova duša v milosti vterjena in posvečena in od našega Gospoda Jezusa Kristusa v število nebeških svetnikov sprejeta.“ Takih besed pa sv. Frančišek ni nigdar govoril v pričo imenovanega brata Rufina.

Da je ravno tako sv. Frančišek tudi poznal napake svojih bratov, vidi se očitno pri bratu Eliju, katerega je zavoljo njegove ošabnosti pogostokrat opominjal; tudi pri bratu Janezu od Kapele, kateremu je prerokoval, da se bo obesil, in pri onem bratu, kateremu hudič ni pustil govoriti, ko je bil zaradi nepokorščine grajan, in pri mnogih drugih redovnih bratih, katerih napake in čednosti je popolnoma poznal, ker so mu bile po Kristusu razodete.

32. poglavje.

Brat Masej zadobi od Kristusa ponižnost.

Pervi tovariši sv. Frančiška so si na vso moč prizadevali vbogi biti v posvetnih rečeh in bogati v čednostih, katere nam pravo, nebeško, večno bogastvo pridobivajo. Ko so se nekega dne skupaj o Bogu pogovarjali, povedal je eden mej njimi tale zgled: „Živel je nekedaj velik prijatelj božji, kateri je imel milost delavnega in premišljevalnega življenja v obilni meri, zraven pa je bil zgledno ponižen, da se je štel za naj večega grešnika. Taka ponižnost ga je posvetila in vterdila v milosti, da je dan na dan ravel in čednostih in božjih darovih, in da nigdar ni v greh padel.“

Ko je brat Masej take čudovite reči o ponižnosti slišal in spoznal, da je ona zaklad večnega življenja, začne tako goreti ljubezni in hrepenenja po tej čednosti, da je v neizmerni gorečnosti se proti nebu ozerl, in obljubil in terdno sklenil, da noče nigdar več na svetu vesel biti, dokler nima omenjene čednosti popolnoma v svoji duši. Odsihmal je bil večidel v svoji celici zapert, kjer se je postil, čul, molil in britko pred Bogom jokal, da bi od njega za-

dobil to čednost, brez katere se je pekla vrednega štel in katera je lepšala onega služabnika božjega, o katerem je pripovedovati slišal. Ko je brat Masej več dni že tako poželjenje imel, zgodilo se je, da je nekega dne šel v gozd. V veliki dušni gorečnosti je po gozdu hodil in solze in zdihljeje in molitve pošiljal proti nebu in z velikim hrepenenjem prosil Boga za to čednost. Ker pa Bog rad vsliši prošnje ponižnih in potertih, pride glas z nebes, kateri je bratu Maseju, ko je tako molil, dvakrat zaklical: „Brat Masej! Brat Masej!“ — V duhu spoznavši, da je to glas Kristusov, odgovori: „Gospod moj!“ In Kristus mu je rekel: „Kaj mi hočeš dati za to milost, katero želiš imeti?“ Brat Masej odgovori: „Gospod, oči dam iz svoje glave!“ Kristus pa mu je rekel: „In jaz hočem, da imaš to milost in tudi svoje oči.“ Na te besede je glas vmolknil in brat Masej je bil z milostjo poželene ponižnosti in z božjim razsvetljenjem tako obdarovan, da je bil odsihmal vedno vesel. Velikokrat je mej molitvijo vriskal in kakor golob je zamolklo grulil: u, u, u; z jasnim obrazom in veselim srcem se je tako v premišljevanju mudil. Ker je tako jako ponižen postal, štel se je zadnjega človeka na svetu. Ko ga je brat Jakob Faleronski vprašal, zakaj svojega glasu nigdar ne spremeni, kedar svoje veselje naznanjuje, mu je vesel odgovoril: „Če se v kaki reči popolna sreča najde, ni treba glasu spreminjati.“

33. poglavje.

Sveta Klara blagoslovi na papežovo poveljo kruh na mizi, in prikaže se na vsakem hleščku znamenje svetega križa.

Sv. Klara, pobožna učenka Kristusovega križa in plemenita sadika božjega služabnika, sv. Frančiška, je bila v takem sluhu svetosti, da niso samo škofje in kardinali hrepeneli in želeli videti in slišati jo, temuč tudi papež, kateri jo je zato večkrat osebno obiskal. Tako je enkrat sv. oče zopet bil prišel v samostan, da bi jo o božjih in nebeških rečeh govoriti slišal. Mej tem ko so skupaj sedeli in o raznih rečeh se pogovarjali, je sv. Klara zapovedala mizo pogerniti in kruh na njo postaviti, da bi ga sv. oče blagoslovil. Ko sta končala duhovni pogovor, sv. Klara torej spoštljivo poklekne in ga prosi, naj blagovoli kruh na mizi blagosloviti. Sv. oče ji odgovori: „Jaz hočem, preljuba sestra Klara, da ti ta kruh blagoslovi in čezenj sveti križ stóri v imenu Gospoda, kateremu si se čisto posvetila.“ Sv. Klara je na to rekla. „Odpustite, presveti

oče! vredna bi bila naj večje graje, ako bi se jaz vboga, slaba ženska, v pričo Kristusovega namestnika prederznila to blagoslovljenje opravljati.“ Papež ji odgovori: „Da se ne bo zdelo, da si prederzna, temuč da ti bo v zasluženje svete pokorščine, ti zapovedujem vsled svete pokorščine, da naredi čez ta kruh znamenje svetega križa in ga tako v božjem imenu blagoslovi.“ Sv. Klara, prava hči svete pokorščine, je na to v veliki pobožnosti hruh sè znamenjem svetega križa blagoslovila. Čudna prigodba! Tisti hip se pokaže na slehernem hlebcu lepo vrezano znamenje svetega križa.

Od teh kruhov so samo en del zavžili, drugi del pa so shranili zaradi čudnega dogodka. Ko je sv. oče čudež videl, je vzel nekoliko hruha, zahvalil Boga in odešel pustivši sveti Klari svoj blagoslov.

Tisti čas je v samostanu živela sestra Ortolana, mati sv. Klare, in sestra Nježa, Klarina telesna sestra. Obe ste sè sveto Klaro in z mnogimi drugimi nunami živeli in ste bili polni čednosti in svetega Duha. Sv. Frančišek je k njim pošiljal mnogo bolnikov, in z molitvijo in sè znamenjem svetega križa so vse zopet ozdravile.

Božje serce Jezusovo

in otroci sv. Frančiška.

III.

Kaker so eno leto poprej sveti oče Pij IX. celo katoliške cerkev posvetili božjemu sercu Jezusovemu, tako so mu še posebej red svetega Frančiška posvetili leta 1874 vesoljni poglavar ali generalni minister reda, prečastiti pater Bernardin iz Portogruara. To se je zgodilo v pričo velike množice očetov in bratov rimskih okrajin našega reda pred oltarjem sv. očeta Frančiška v slavni cerkvi Aračeli v Rimu ravno ob šeststoletnici svetega serafinskega učenika Bonaventure.

Da bi se pa spomin te dvojne slovesnosti — posvečenja presvetemu sercu in šeststoletnice svetega Bonaventure — živ ohranil prihodnjim rodovom, dali so kovati prečastiti generalni minister veliko, prelepo svetinjo, ki ima na eni strani podobo svetega Bonaventure kardinala, na drugi pa svetega očeta Frančiška, ki pobožno oči vzdiguje k presvetemu sercu Jezusovemu. Tudi so prečastiti

redovni general naslednje leto okrožno pismo natisnjeno razposlali na vse kraje sveta, kjer prebivajo njihovi podložni, v katerem poudarjajo, kako se je v našem redu od nekedaj že častilo presveto serce Jezusovo, in naznanjajo, kako so oni svetega Frančiška red temu božjemu sercu posebno posvetili, ter velevaljo okrajinskim poglavarjem ali provincijalnim ministrom, naj skerbe, da se v vseh družinah, ki so pod njih oblastjo, bodi si bratov ali sester, ob določenem dnevi ponovi ravno tisto posvečenje. Vkazali so tudi prečastiti redovni general mej drugim, naj se v naših redovnih cerkvah vsaki prvi petek v mesecu na večer presveto rešnje telo izpostavlja in pred njim v počestčenje presvetega serca primerne molitve opravljajo, vsaki dan po večernicah pa naj se moli na koru v domačem jeziku posebna molitev ko ponovljenje posvečenja presvetemu sercu Jezusovemu. Tukaj jo podajamo in priporočamo tudi bratom in sestram tretjega reda; ker so posebno posvečeni in darovani presvetemu sercu tudi oni, naj bi jo tudi oni včasih molili, ob nedeljah in praznikih, ali keder sicer vtegnejo.

Molitev po večernicah.

Ljubeznjivi zveličar! jaz se ti želim hvaležnega izkazati in za svoje grehe ti dati nekoliko zadostenje; zato se posvečujem vsega tvojemu presvetemu sercu in sklepam po tvoji milosti zanaprej nigdar več ne grešiti.

Presveto serce Jezusovo! izlij svojega blagoslova polno mero čez svojo sveto cerkev, čez njene služabnike in vse njene otroke, in zlasti čez naš red in to okrajino. Pravične poterdi, grešnike spreoborni, vmirajočim na strani bodi, duše, ki so v vicah, reši in sladko kraljestvo svoje ljubezni čez vseh serca razširi. Amen.

Oče naš. Čestčena si Marija. Verujem.

Serce Jezusovo, ki goriš ljubezni do nas,

Užgi naša serca ljubezni do tebe!

IV.

Ponovljenje posvečenja, katero so predpisali prečastiti generalni minister v svojem okrožnem pismu, se je obhajalo po vseh samostanskih cerkvah našega reda poleti 1875. S prav posebno

slovesnostjo pa je obhajal to ponovljenje tretji red 15. malega serpana 1875 v Pareju na Francoskem, tam, kjer je živel zveličana Marjeta Alakok, kjer je pred 200 leti začela pobožnost k najsvetejšemu sercu. Bili so namreč sami prečastiti pater Bernardin iz Portogruara, generalni minister celega reda sv. Frančiška, takrat na Francoskem, kjer jim je Bog dal to prelepo misel, naj skličejo pobožne otroke svoje neštete družine tretjega reda, ki so na Francoskem in v Belgiji, v svetišče božjega serca v Pareju, da bi tam ponovili darovanje presladkemu sercu Jezusovemu. In z veseljem so prišli tjakaj na odločeni dan v velikih procesijah iz vseh krajev francoske dežele in Belgije. Ude tretjega reda so vodili njihovi predstojniki in mnogo duhovnikov tretjerednikov in redovnih provincijalov jih je spremljalo. Tretjeredniki iz mest Nansi in Metz so pri tej slovesnosti nosili očitno svojo redovno obleko, namreč velik erjav škapulir nad navadnim oblačilom.

Ob desetih pred poldnem se je začela v cerkvi božjega serca slovesna velika maša, pri kateri je bilo pričujočih 300 duhovnikov in menihov in več ko 8000 svetovnih udov tretjega reda. V resnici, prečudno lep venec okoli prestola božje ljubezni!

Po svetem evangeliju stopijo na pridiznico častitljivi pater generalni minister in prav po očetovsko spregovorijo v francoskem jeziku:

„Otroci moji, ljubi moji otroci! kako sem srečen v sredi mej vami v tej lepi veliki cerkvi, celo blizu kraja, kjer se je prikazal naš Gospod Jezus Kristus zveličani Marjeti Mariji ter ji pokazal svoje božje serce! Red svetega Frančiška ima posebno dolžnost obiskovati ta sveti kraj in tu se vnovič darovati Gospodovemu vse časti in molitve vrednemu sercu. Jeli ni tukaj tisti kraj, kjer je bil za posebnega patrona in variha dan zveličani Marjeti Mariji naš oče sveti Frančišek, naš serafinski očak, in kjer ga je ona videla obdanega z neizrekljivo svitlobo v večji slavi, kaker jo ima kateri koli drugi svetnik? Jeli ni tukaj tisti kraj, kjer je slišala od našega Gospoda, kako je sveti Frančišek čudovito združen z njegovim božjim sercem, in kako se v družbi tega božjega serca brez nehanja daruje za grešnike in posebno za otroke svoje?

„Ko naslednik svetega Frančiška vam hočem nekatere besede spregovoriti o tem božjem sercu Jezusovemu in sicer, koliker premorem, v vašem materinem jeziku.

„Kaker se je naš Gospod razodel zv. Marjeti Mariji, imelo je njegovo serce občutna znamenja na sebi: žareči plameni so švigali

iz rane tega presvetega serca, ternova krona ga je obdajala okoli in okoli in križ se je kvišku vzdigoval iz njega. Ti plameni, ali nam ne kažejo neskončne ljubezni, katero je imel Jezus do nas ljudi, in katero bo imel vselej brez konca in kraja? Rana, iz katere švigajo plameni, to je rana ljubezni. Ternje, katero obdaja serce, ono nam kaže neznanske bolečine, ki so mu jih prizadeli naši grehi. „Ti si moje serce ranila, moja sestra, moja nevesta!“ Njegova sestra je vse človeštvo, njegova nevesta pa je vsaka duša človeška, ki je njemu darovana. Rane, katere mu napravljajo duše, to so silno boleče rane! In križ naposled, ki se vzdiguje iz presvetega serca, ta nas vabi k pokori; kaže nam tisto zastavo ali bandero, pod katero se imamo bojevat, če hočemo kedaj zmagati. To je znamenje in bandero vsakega kristijana, ali zlasti pa otrok sv. Frančiška.

„Sv. Frančišek, naš oče, ki se imenuje serafinski, on nam oznanjuje vsem ljubezen božjo. S posvečenimi ranami, ki jih nosi na svojem telesu, in s križem, ki ga derži v svoji roki, pridiga nam vsem premagovanje in pokoro. Gotovo ni bilo brez vzroka, da je on bil za variha dan zveličani Marjeti Mariji; in ravno tisti sveti Frančišek je tudi naš varih in patron, naš zgled in naš posebni pomočnik. Oj otroci moji, otroci svetega Frančiška, ž njim in zavoljo njega in zavoljo ljubezni k najsvetejšemu sercu Jezusovemu premagujte meso, svet, hudiča in boječnost pred ljudmi. Duhovniki Jezusa Kristusa! pristopite v našo serafinsko družino, sè svojim zgledom pridigajte ljubezen do Jezusa, odterganje od pozemeljskih reči, pokoro in premagovanje. Delajte sè vso močjo, da se popravi in poboljšajo kerščanske družine. In vi, ki niste duhovniki, branite sveto vero in pomagajte po svoji moči k sreči človeštvu; bodite podložni svojim dušnim pastirjem, svojim škofom, bodite pokorni našemu svetemu očetu papežu! V tem nam vshaja svetla zvezda srečne prihodnosti!“

Tako so govorili generalni minister reda sv. Frančiška v veliki cerkvi najsvetejšega Jezusovega serca v Pareju. Potem so se slovesno darovali vsi trije redovi svetega Frančiška božjemu sercu, darovanje, katero je gotovo tudi sprejel in poterdil Jezus Kristus v nebesih vpričo veselih svetih angeljev po priprošnji preblazene device Marije, svetega Frančiška in zveličane Marjete.

Iz tega se vidi torej, da je tretji red svetega Frančiška res prav posebna lastnina božjega serca Jezusovega zdaj v tem času na bojišču tega sveta, in ravno tako tudi gori v svetih nebesih,

kjer zveličani udje tega reda v božjem sereu neskončno veselje in radost uživajo na vse veke.

O češčenju device Marije,

brez madeža spočete, *in red neomadež*
zlasti v frančiškanskem redu. *Govorja po B.*

VI.

Kako je češčenje Marijinega neomadežanega spočetja proti koncu petnajstega stoletja po Kristusovem rojstvu krepko rastlo, povzdigovalo se in razširjevalo, priča nam mej drugim zlasti tudi posebni red, ki se je v češčenje te velike prednosti Marijine ob tistem času vstanovil na Španjskem. Začetnica mu je bila zveličana Beatrica iz Silve *) s Portugalskega, devica imenitnega grofovskega stanu, ki je ko dvorna gospodična prišla na Španjsko z Izabelo, hčerjo portugalskega kralja Odoarda, ko se je z Janezom II., kastiljskim kraljem, zaročila.

Beatrica je bila nenavadne telesne lepote in poleg tega tako ljubeznjivega vedenja, da se je vsem velikašem na kraljevem dvoru jako prikupila. Mnogi bi jo bili radi dobili v zakon, vse eden čez drugega so se poganjali zanjo. Celo kralj sam je bil proti njej bolj prijazen, kakor je mlada kraljica želela.

Izabelo je peklo v srece; mislila je, da je vsega tega Beatrica sama kriva, da se nalašč nastavlja in dobrika dvorjanom in celo kralju. Kaj stori v svoji slepi jezi? Naravnost jo da zapreti v neko izbico, kjer jo pusti tri dni brez jedi in pijače. V koliki britkosti je plemenita gospodična ta čas preživela, to si vsaki sam lahko misli. Ali ko se je videla po nedolžnem tako grozovito kaznovano od svoje negdanje prijateljice, in nihče ni prišel, da bi rešil zapuščeno, tedaj je sklenila tudi ona odpovedati se svetlu, kateri se ji je tako krivičnega izkazal. Priporočuje se z veliko pobožnostjo blaženi devici Mariji naredi obljubo vednega devišтва. In glejte! Marija sama je nato prišla v prikazni, da jo potolaži in pokrepča; v belo obleko je bila opravljena z belim škapulirjem po verhu, in s plaščem kakor jasno nebo višnjevimi ogernjena.

Čez tri dni je kraljica izpustila svojo jetnico; ali seveda na

*) Giardino serafico. I. str. 249.

kraljevem dvoru Beatrici ni bilo več ostanka. Da se vmakne jezi kraljičini in nevarnostim dvornega življenja, pobegne sè svojimi ljudmi skrivaj proti mestu Toledu, da bi tam stopila v nunski samostan svetega Dominika.

Hodila je plemenita gospodična, kaker človek, ki beži, v vednem strahu, da bo kraljica za njo poslala svoje biriče, da ji tako ali tako kaj hudega store. Ko je vender srečno prišla čez neko goro, zagleda kar na enkrat za sabo dva meniha frančiškana, ki sta jo tudi hitro došla in prijazno pozdravila. Ali Beatrici je serce grozno trepetalo pri tem pozdravljenju; mislila si je, ta dva je kraljica poslala za menoj, da me bosta izpovedala, preden pridejo drugi, ki me bodo vmorili. Jokaje in z velikim strahom ju toraj vpraša, po kaj sta prišla, kaj ji hočeta? ali jo hočeta na smert pripraviti, da jo bodo potlej vmorili? Nato ji prijazno odgovori eden od njiju, ki je bil po unanjem videti portugiz; v portugiskem jeziku ji pravi, naj se ničesar ne boji, nič hudega se ji ne bode zgodilo; ne le, da ji nimata naznanjati nesreče ali smerti, še rešit sta jo prišla in oslobodit britkosti; naj le vesela bo, še daleč ima do smerti, prej mora biti mati mnogih hčeri. Temu napovedovanju se je začudila Beatrica in ker je tako prijazno govorjenje zaupanje zbudilo v njenem sercu, pove menihoma, da se je zavezala z obljubo vednega devištva in da ravno zato gre v Toledo, kjer je namenjena v nunski samostan svetega Dominika stopiti. „Naj si bo kaker vam je ljubo, gospodična,“ pravi na to redovnik, „samo tega bodite prepričani, da ne bo vmanjkalo, da bi se ne izpolnilo, kar pravim. Vi boste imeli hčere, ki bodo slovele po celem svetu, in tudi vaša slava se bo množila po njih.“ Mej temi in drugimi pobožnimi pogovori so prišli blizu neke gostilnice, ki je tam zraven ceste stala, in Beatrica je velela enemu od svojih plemenitnikov, naj pohiti naprej, ter naroči kosila za vse. Ko so prišli do tje, hočeta se posloviti redovnika, da bi šla naprej; ali ona ju prosi, naj gresta ž njo notri, da skupaj kaj malega povžijejo, in kaker sta se izgovarjala, ona ni odnehala siliti, da naj se vstavita. Redovnika sta se torej vdala na videz, šla sta v pričo nje v gostilnico, ali pri tem sta izginila, nikjer ju ni bilo najti, kaker so ju iskali povsod; v gostilnici ju tudi nihče ni videl, nihče ni vedel za njiju. Ko je to slišala Beatrica, je bila silno potolažena; ni si mogla misliti drugače, kaker da je bil tisti, ki je ž njo govoril v portugiskem jeziku, njen rojak sveti Anton, katerega je posebno častila, drugi pa da je bil sveti oče Frančišek, ki ga je tudi imela v veliki

časti. Zahvalila je torej Boga priserčno, ker je poslal svoja svetnika, da sta jo potolažila v njeni veliki britkosti in celo svoje življenje je v spomin te čudovite dogodbe posebno praznovala godova teh dveh svetnikov.

Ko je prišla v Toledo nova nevesta Kristusova, precej je šla z dvema služabnicama v samostan svetega Dominika, kjer je potem prebivala v vdovski obleki trideset let. Tukaj je Bogu služila z molitvijo in ostrim spokornim življenjem; tudi je dolgo premišljevala, kako bi počastila Mater božjo s kako prav posebno rečjo; sklenila je torej ustanoviti nov nunski red na čast neomadežanega spočetja.

17/5
Mej tem je bil Janez II., kralj kastiljski, vmerl; za njim je prišel na tron njegov sin od prve žene Marije Aragonske, Henrik IV., in po Henrikovi smerti le-tega po polu sestra, Izabela, imenovana Katoliška, katera se je bila poročila s Ferdinandom, aragonskim kraljem, pa tako da je kraljevo oblast v Kastilji sama obdržala. In ta Izabela je bila izverstna kraljica, žena velikega duha, čistega serca in goreče pobožnosti, ogledalo lepih čednosti, pribežališče dobrim, meč proti hudobnim. K njej se je obrnila z velikim zaupanjem Beatrica, ko je mislila začeti red neomadežanega spočetja, in Izabela je bila vsa pripravljena to delo pospeševati, tako na Španjskem, kaker tudi v Rimu pri papežu. Ali preden se piše zato svetemu očetu, je želela Izabela, da bi Beatrica šla vun iz samostana sv. Dominika in zbrala nekoliko oseb, katere bi ž njo hotele novi red začeti; v ta namen ji je dala kraljica neki svoj grad, iz katerega se je naredil samostan, ki se je posvetil sveti Veri. Tje se je zaperla Beatrica l. 1484 s svojo sorodnico, Filipo iz Silve, ki je bila pozneje prva opatica novega reda, in enajst drugimi plemenitimi in bogoljubnimi gospodičnami. Tukaj so po redovno skupaj živele, vender brez redovne obleke in vodila, dokler bi jim bilo odločeno od svetega očeta papeža. V resnici je 30. malega travna 1489 papež Inocencij VIII. novi red poterdil s posebnim pisanjem. V tem je odločil Beatrici in njenim tovarišicam vodilo cistercijskega reda in obleko, ki jo je želela Beatrica, namreč belo suknjo z belim škapulirjem in višnjevimi plaščem, kaker je videla Marijo oblečeno, ko se ji je bila prikazala; na plašču, kaker tudi na škapulirju, naj bi imele pripeto podobo brez madeža spočete device matere božje Marije; okoli pasa pa vervco, tako kakor manjši bratje svetega Frančiška. Nalaga jim potem molitve, ki jih imajo opravljati, zlasti na čast Marijinega spočetja,

in poste, katere imajo deržati skozi leto, in naposled jim podeljuje mnoge milosti in odpustke. Ko je prišlo to papeževo pisanje na Španjsko, je bila Beatrica vsa vesela; odločilo se je da bodo petnajsti dan potem oblečene v redovno oblačilo, ona in njene pobožne družice. Škof je povabil k tej slovesnosti vse redove, ki so bili v mestu. Beatrica je težko pričakovala odločenega dne, neznansko dolgo se ji je zdelo čakanje. Peti dan pa se ji prikaže, ko je molila, devica Marija, ki ji pravi, da bo šla čez deset dni iz te solzne doline v svojo nebeško domovino. In tako se je tudi zgodilo. Vmerla je, preden je bila preoblečena v obleko svojega reda, leta 1490, ko je bila stara 66 let.

Štiri leta potem so sprejele nune Marijinega spočetja s priterjenjem papeža Aleksandra VI. vodilo drugega reda sv. Frančiška, po katerem so živele do leta 1501. Ali ker se to vodilo frančiškanom, ki so bili njihovi duhovni vodniki, ni zdelo prav primerno temu posebnemu redu, sestavili so oni drugo, katero je poterdil papež Julij II. leta 1511. Ta papež je tudi določil, da naj bodo frančiškanski vikši poglavarji obiskovavci ali vizitatorji tega reda; to se spodobi, tako je pisal, zato ker so ravno frančiškani tolikanj se trudili, da bi izpričali in branili pred nasprotniki neomadežano spočetje svete božje porodnice. In da bi redovnice tolikanj bolj goreče neomadežano spočetje častile, je določil papež, da naj bo tisti kardinal, kateri bo zavetnik reda sv. Frančiška, vladavec in branivec tudi tega reda. Tedaj je začel red neomadežanega spočetja rasti in razširjevati se zlasti po Španjskem, pa tudi po Francoskem in Laškem; v Rimu si je pridobil samostan leta 1525, v Napolju 1583; razširil se je pa tudi v druge celo daljne dežele. V tem svetem redu so živele mnoge redovnice, ki so se visoko povzdignile v svetosti svojega življenja. Ena od njih pa slovi čez vse druge, častitljiva sestra Marija iz Agrede; o njej bomo pozneje kaj več povedali.

Češčenje sv. Jožefa.

2. Čast sv. Jožefa v sv. katoliški cerkvi.

(Nadaljevanje.)

Pa ne samo goreči redovniki, tudi svetovni duhovniki, tudi kralji in cesarji, in še priprosti ljudje so se vneli za čast sv. Jožefa in z velikim uspehom širili njegovo pobožnost. Naj omenim le nekatereh.

Na Francoskem je slavní kancelar pariškega vseučilišča Ivan Gerson (1429) od prve mladosti do visoke starosti skazoval nenavadno veliko ljubezen sv. Jožefu; z besedo in pisanjem, v očitnih zborih (npr. v kostniškem cerkvenem zboru) in v priprostih pogovorih se je potegoval za čast sv. Jožefa, in po svoji učenosti in imenitni službi je dokaj pripomogel, da se je razširjal praznik in s praznikom čast sv. Jožefa. Sam je spisal prelepo pesem o sv. Jožefu, ki ima v 12 spevih 2936 verstic. Če tudi še ni videl sadu svojega truda tako, kakor bi si bil želel, vendar se je pokazalo kmalu po njegovi smrti da ni bilo zastonj delo blagega moža.

Še z veliko večim vspehom, ker že pozneje in v vgodniših okoliščinah, se je na Španjskem trudila sv. Terezija za razširjanje te pobožnosti. Ta izvoljena služabnica božja, ki je Jezusa tako ljubila, da je hotela zanj vmreti ali pa terpeti, je bila in ostane učenica in zgled prave pobožne molitve sploh, a posebej še pobožnosti do sv. Jožefa. Tega častitega očaka, ki ga je svojega „očeta“ imenovala, je že od otročjih let priserčno častila posebno pa potlej, ko je postala nuna karmelitinja. Sama je rekla, da sv. Jožefa ni nikoli zastonj prosila, mariveč, da je po njegovi priprošnji vselej prejela, za kar se je priporočila. Zato je tudi druge opominjala, rekoč: „Rada bi vsakemu svetovala pobožnost do tega častivrednega svetnika zavoljo svojih mnogoterih skušenj, kolikanj dobrega more on pri Bogu doseči. Nikogar nisem poznala, ki bi priserčno pobožnost imel do njega in ga posebej častil, da bi ne bila zapazila, kako posebno raste v čednostih; zakaj ta pobožna služba prinaša dušam, katere se sv. Jožefu priporočajo, obilno koristi.“—

Znano je, da je sv. Terezija vstanovila mnogo samostanov za moške in ženske in kaj veliko storila za pravo samostansko življenje in njegovo prvotno ostrost. Pri tem, seveda, jej ni šlo vselej lahkotno in gladko, take reči so težke in sitne; imela je premagati silno hude zapreke in preterpeti mnogo težav in zopernosti. Pa njeno zaupanje na Boga in na priprošnjo sv. Jožefa se ni dalo omajati. Do sv. Jožefa je imela toliko ljubezen in zaupanje, da je 12 samostanov po njem imenovala in v njegovo varstvo izročila.

Pri vstanovljenju prvega samostana se jej je po velikem trudu komaj posrečilo le golo hišico kupiti. To hoče spremeniti v samostan, pa nima denarja več, in ne ve kako in kaj bi. „Tu se mi prikaže sv. Jožef,“ tako pripoveduje sama, „ki je moj pravi oče in gospodar, in me zagotovi, da mi ne bode manjkalo denarja, da naj le najmem delavce! Jaz storim tako, če ravno še vinarja nisem i-

mela, in Gospod me tako preskerbi z denarjem, da so se čudili, kateri so slišali.“ In dodelala je samostan, pa ne le tega, mariveč še 31 družih. Pred vrata tega, kakor tudi drugih samostanov, ki jih je ustanovila, je vselej dala postaviti podobo svete družine, kakor gre Egipt, in spodaj zapisati: „Živimo sicer vbožno, pa prejeli bomo veliko dobrega, če se Boga bojimo.“ (Tob. 4. 23).

Še po smerti je skerbela, da so samostani njenega reda ohranili ime sv. Jožefa. Več karmeliških samostanov si je bilo privzelo ime „pri sv. Tereziji.“ Pa svetnica se prikaže sestri Izabeli ter naroči, naj provincijal štirim samostanom njeno ime odzame in spet nazaj da staro ime „pri sv. Jožefu.“

Delo takih nenavadno obdarovanih oseb, kakor je bila sv. Terezija, se na dan pogreba ne zakoplje z mrtvim truplom, mariveč ostane mej živimi, in po smerti se še le prav oživi in razširja mej mlajšim svetom. Ne le redovniki, tudi papeži, škofje, kralji, knezi, mesta in cele dežele, vse se je začelo po zgledu sv. Terezije vne-
mati za čast sv. Jožefa.

Ko se je 16. stoletje h koncu nagnilo, je bil praznik sv. Jožefa že skoraj po vsej cerkvi razširjen. Gregor XV. je l. 1621 določil, da je 19. sušca zapovedan praznik, ko imajo prenehati vsa hlapčevska dela in sodniška opravila.

(*Dalje prihodnjič.*)

Življenje svetega Ludovika IX.

francoskega kralja, patrona tretjega reda svetega Frančiška.

X. Sveti Ludovik se odpravlja na križansko vojsko.

Do novega leta 1245 je kralj Ludovik popolnoma okreval, zlasti na priprošnjo svetih marternikov Dionizija, Eleverija in Rustika, katerih svetinje so se v ta namen v slovesni procesiji nosile po pariškem mestu. Zdaj mu je bila prva in poglobitna misel križanska vojska. Ali veliko vojsko nabrati in se vsem potrebnim jo oskerbeti za pot čez morje in za vojskovanje v tako oddaljeni ptuji deželi, to se ni dalo tako naglo storiti, seveda ne. Vender je precej pisal kristijanom v sveti deželi, ter jim naznanil svoj sklep, in opominjal jih, naj pogumno branijo terdnjave in mesta, katerih jim še niso vzeli sovražniki; kaker hitro bo mogoče, hoče jim priti na

pomoč. Ob enem so poslali kralj in redovni vitezi, ivanovci in templjarji, trumo oboroženih z obilnim denarjem v tolažbo kristijanom v sveti deželi in v podporo zoper Hovaresme in druge nevernike, ki so jih nadlegovali dan na dan.

Precej je naznanil pobožni kralj svoj namen tudi svetemu očetu papežu Inocenciju IV., kateri je, kaker smo že omenili, takrat v Lijonu na Francoskem prebival, kamer je bil sklical tudi vesoljni cerkveni zbor. Papež mu je dovolil od vseh cerkvenih dohodkov pobirati desetino za križansko vojsko; tudi je poslal, kaker je kralj želel, zgovornega pridigarja, Odonu, škofa tuskulskega, da bi ko papežev poslanec po vsem Francoskem hodil in z gorečo besedo nagovarjal plemenitaše, naj gredo na vojsko, da rešijo božji grob in sveto mesto Jeruzalem.

Na jesen, okoli srede meseca vinotoka, je sklical Ludovik v Pariz velik zbor, h kateremu je prišel imenovani papežev poslanec in veliko število veljakov francoskega kraljestva, opati, škofje in nadškofje, grofi in baroni, katerih je Odonova zgovorna beseda in kraljevo goreče nagovarjanje mnogo pridobilo, da so sprejeli križec, in s tem se zavezali, da pojdejo s kraljem na vojsko za svete kraje.

Ne malo plemenitašev je pridobil Ludovik potem o božiču tistega leta z neko pobožno zvijačo. Bila je namreč navada, da je kralj vsako leto tistim velikašem, ki so ga na božični dan zjutraj v cerkev spremljevali, nove plašče v dar dajal. To leto pa je dal Ludovik mnogo več lepih plaščev narediti, kakor navadno druge leta, in zraven je vabil plemenitaše, naj se jih le prav obilo snide k jutranji službi božji. In res, kaker je kralj želel, tako se je zgodilo; prav mnogi plemenitaši so se zbrali na božično jutro v kraljevi palači, ker se je sleherni bal, da se mu ne bi očitala zaspanost ali lenoba, ako ne pride. Z lepimi plašči ogernjeni so spremljali kralja, še preden se je začelo daniti, v cerkev, kjer se je slovesna služba božja obhajala. Mej tem se stori dan, in kaj zagledajo vitezi? Eden drugemu na rami vidijo prišite križce, katerih poprej zavoljo teme niso mogli razložiti. Zdaj sprevidijo zvijačo; smeh jih sili in solze, ali odložiti križe se je vsem zdelo nespodobno in sramotno; ginjeni se vdaajo volji svojega kralja, bolj iz ljubezni do njega, kaker iz želje po vojski zoper nevernike. Kralja pa se imenovali zavoljo te zvijače šaljivo: „romarskega lovca“, ali „novega ribiča ljudi.“

Tako se je pripravljaj Ludovik prvo leto po svojem ozdravljenju na obljubljeni vojsko. Ali to leto priprave niso mogle biti dokončane; še več ko dve leti so se nadaljevale. Misliti se je mora-

lo namreč na mnogo reči. Skerbeti je bilo treba od ene strani, da bi se doma vse tako vravnalo, da bi se kaj hudega ne zgodilo mej tem, ko so imeli kralj in velika množina veljakov sè svojim vojaštvom daleč od doma biti gotovo za dalj časa; od druge strani pa je bilo gledati, da se vse stori in preskerbi, kar se je zdelo potrebno, da bi vojska dober vspeh imela. Da zavaruje svojo domovino doma, je Ludovik podaljšal premirje z Angleži, da bi ti ne napadali Francoskega mej tem, ko bi ne imel kedo braniti dežele. Ker pa je pri vsakem početju, da se srečno doverši, naj prej blagoslova božjega treba, katerega Bog ne deli nevrednim, zato je skušal kralj, preden gre z domu, z Bogom spraviti svoje kraljestvo, in poravnati vse krivice, katere bi se bile komu zgodile od strani služabnikov njegove vlade. V ta namen je poslal na jesen leta 1247 dominikane in frančiškane po celem svojem kraljestvu, naj skerbno poprašujejo in preiskujejo, in kjer more kedo izpričati, da se mu je krivica zgodila, naj se mu poverne, kar mu gre. In tako se je zgodilo v resnici. In tudi drugi gospodje in vitezi, ki so bili namenjeni s kraljem iti čez morje, skušali so poravnati, če so bili komu kedaj kako krivico storili, kakor sam o sebi lepo pripoveduje kraljev spremljevalec Janez Žoenvilj.

Da so se mej tem pridno pripravljale ladje za prevožnjo, kakor tudi orožje za vojskovanje, to se ume samo ob sebi.

Posebno skerb je imel Ludovik tudi za hrano svoje vojske. Poslal je zvedene može na otok Ciper, ki je v srednjem morju, mej Malo Azijo in Sirijo, ravno Egiptu nasproti; tam so skozi dve leti pripravljali potrebnega živeža.

Mej tem je prešlo leto 1247 in že tudi skoraj polovica leta 1248. Še le tedaj se je začela pomikati zbrana vojska proti morški loki Eg-mort (Aigues-Mortes), kjer so bile ladje pripravljene. Huda poskušnja je pa čakala še zadnji čas svetega Ludovika. Še enkrat so skušali velikaši svojega kralja pregovoriti, naj bi svojo obljubo v kakšno drugo dobro delo spremenil, in v prid francoskega kraljestva doma ostal; še enkrat je poskusila tudi mati Blanka sinu sè svojimi solzami odverniti od storjenega sklepa!

„Pomisli, gospod kralj,“ tako je rekel Ludoviku škof pariški „pomisli, da si sprejel križ in storil to nesrečno obljubo, ne da bi se bil s kom posvetoval, prehitro. Bolan si bil, in da povemo resnico, nisi bil pri pravi zavednosti; besede, ki si jih takrat govoril, torej nimajo nikaker nobene veljave. Rad te bo sveti oče papež odvezal od te obljube, saj mu je potreba tvojega kraljestva

dobro znana, kaker tudi slabotnost tvojega telesa. Glej, mi nismo varni od ene strani pred sovražnim napadom nemškega cesarja Friderika, od druge se nam je bati hudobnih naklepov angleškega kralja; tudi notranji sovražniki bi se znali vzdigniti. Nemirna je Nemčija, nepokojna Italija; pot proti sveti deželi je skoraj da zaperta, zapert skoraj da tudi vhod vanjo, za herbtom pa boš imel papeža in cesarja v naj hujšem nasprotovanju: komu nas boš zapustil sirote?“ — Še bolj kaker škofove pa so presunile kralju serce matrine besede: „Poslušaj in vsliši, predragi sin,“ tako mu je rekla Blanka, „vsliši svete svojih naj boljših prijateljev, in nikar se ne opiraj le na svojo lastno modrost. Spomni se, kako velika čednost in kako Bogu dopadljiva je pokorščina do matere. Ostani doma: saj ni treba, da bi bila sveta dežela zato na škodi. Pošlji tje veliko večo vojsko, kaker jo misliš sabo vzeti; Bog ni tako siten, da bi tirjal, da jo moraš voditi sam: bolezen in nezavednost, v kateri si storil obljubo, odvezuje te popolnoma.“

Ginjen odgovori na to Ludovik: „Vi pravite, da nisem bil pri zdravi pameti, ko sem sprejel križ. Dobro! kaker želite in kaker mi svetujete, odlagam ga, izročam ga vam.“ Pri teh besedah seže na ramo, odterga križec in ga da škofu rekoč: „Gospod škof, tu imate križ, s katerim sem bil zaznamenan; vam, ki ste mi ga pripeli, dajem ga nazaj.“

Lahko si mislimo, s kakšnim veseljem so te besede sprejeli vsi pričujoči, in posebno pa mati Blanka. Ali le kratko je bilo to veselje. Ludovik spremeni zdaj obraz in pravi resno: „Prijatelji moji! gotovo, zdaj nisem iz uma ali brez zavednosti, nezmožen samega sebe ali bolan. Zdaj tedaj hočem, da se mi verne moj križ. Bog, kateremu ni nič neznanega, ve, da se ne pritaknem nobene jedi, dokler nimam zopet križa na rami.“ — Vsi ostermijo, ko slišijo te besede — ali ker vidijo, da je kraljeva stanovitnost nepremagljiva, ne zoperstavlja se nihče več njegovi volji.

Meseca rožnega cveta leta 1248 izroči kralj svoji materi Blanki vladarstvo francoske dežele; da ji pisano oblast, po svoji volji storiti, karkoli bi se ji koristno zdelo za kraljestvo. Potem odloži vsa dragocena oblačila in 12. dan imenovanega meseca sprejme v cerkvi svetega Dijonizija vojno zastavo in romarsko palico, priporoči se vsem vernim, zlasti redovnikom, da naj molijo zanj, in gre še tudi v cerkev Matere božje k sveti maši. Po sveti maši pa gre boš do samostana svetega Antona, kjer zasede pripravljenega konja. — Štiri dni je spremljala žalostna mati svojega sinu. Njenemu ljube-

zni polnemu sercu se je dozdevalo, da na tem svetu ne bo več videla svojega Ludovika; vsa objokana mu tedaj reče ko se je bilo treba ločiti: „Predragi sin, v nebesih se bova zopet videla.“

S kraljem je popotovala kraljica Marjeta, katera se ni mogla ločiti od svojega moža; ž njim je hotela deliti tako veselje, kaker težave in nevarnosti. Tudi Odo, škof tuskulski, poslanec svetega očeta, z mnogimi drugimi škofi in baroni, in dva kraljeva brata s svojima ženama sta šla ž njim, namreč Robert, grof Artoaski in in Karol, grof Anžuski; tretji brat, Alfonz grof Poatuski, ostal je za nekoliko časa še na Francoskem pri materi Blanki, deželi v brambo.

Najprej gre kralj s svojimi spremljevalci skozi Burgundijo v Lijon, kjer jih je papež Inocencij IV. z veseljem sprejel. Pri svetem očetu je Ludovik opravil izpoved in od njega prejel blagoslov. Potem je nadaljeval svojo pot proti loki Eg-mort. Tam je 25. velikega serpana stopil na ladjo, da se odpelje na vojsko za svete kraje. Čez dva dni je potegnil vgoden veter in odnesel ladje s kraljem in obilno vojsko na široko morje. Tako se je odpeljal Ludovik čez morje z gorečimi željami, da bi rešil, ako mogoče, kristijane na Jutrovem iz pod težkega jarma, katerega so jim brez vse pravice naložili zaslepljeni častivci krivega preroka Mohameda, in da bi zopet odperl, ako Bog da, tudi kristijanom večernih pokrajin romarsko pot do groba našega zveličarja Jezusa Kristusa, in ostalih najsvetejših krajev na zemlji.

XI. Sveti Ludovik na otoku Cipru.

Povedali smo že, da je bil dal Ludovik na otoku Cipru živža pripraviti za svojo vojsko. Tam so se imeli namreč vstaviti, da bi o priložnem času spočiti in dobro vrejeni se peljali v Egipt nad sultana, kateri je imel svete kraje v svoji oblasti. Meseca kimovca 1248 so priplavale francoske ladje do Cipra. Na tem lepem otoku je tedaj kraljeval Henrik Lusinjan iz rodu kerščanskih jeruzalemskih kraljev. Ta je svetega Ludovika prav priserčno in z veliko častjo sprejel. Živeža je bilo na otoku v resnici mnogo pripravljenega za križanike, vina, pšenice, ječmena in drugega žita. V visokih skladanicah so bili naloženi sodi, da se je videlo od daleč, kaker bi bile velike hiše; žito pa je bilo nasuto na kupih, ki so se zdeli kaker hribi, tako visoki so bili. In v resnici bi bil človek mislil, pripoveduje Žoenvilj, da so hribi; zakaj od dalj časa jih je močil dež in žito, ki je bilo na verhu, je bilo začelo kaliti in poganjati,

tako da so bili kupi vsi zeleni in s travo zaraščeni. Ali pod to zeleno poveršino pa so dobili žito vse tako lepo in dobro ohranjeno, kaker bi bilo ravno izmlačeno.

Niso pa križanske ladje vse ob enem se pripeljale do Cipra, temuč nekatere prej, nekatere pozneje. Ludovik bi bil seveda najrajši brez zamude, če tudi le z malo spremljevalci, proti Egiptu se odpeljal, ali baroni in drugi veljaki so bili temu nasproti; hoteli so, naj se počaka, dokler se zbere cela vojska. Ali mej tem se je začela bližati zima, nevgoden čas, ko ni kazalo vojske začenjati, kaker so rekli velikaši kralju; in ker se je tudi neka needinost vnela mej križaniki in je več vojakov zbolelo, privolil je tudi Ludovik, da naj se ostane na Cipru do spomladi prihodnjega leta.

Mnogi poznejši pisatelji sodijo, da ni bilo pametno, ker so se tako dolgo mudili na tem otoku, zakaj mnogo neprilik je izviralo iz te zamude. Ali kedo ve, če ne bi bile še večje neprilike izvirale iz prenatrženega odhoda proti Egiptu? Sveti Ludovik tudi ni delal po svoji glavi, temuč kaker so mu svetovali pametni možje, ki so vedeli, kako se vojskuje, ki so gotovo tudi poznali vse tadanje okoliščine, bolj kaker jih more poznati kedo, ki ni takrat živel in tistih krajev naj berž še nigdar videl ni.

Kaj pa je počel sveti Ludovik toliko časa na Cipru? O, izgubljen zanj ta čas nikaker ni bil. Vedno je imel priliko mnogo dobrega storiti. Ves ta čas je bilo dosti priložnosti vboge podpirati, bolnike tolažiti in streči jim. Zlasti spomina vredno pa je neko tatarsko poslanstvo, katero je sprejel Ludovik na Cipru.

Tatarji — tudi Mongoli imenovani — so še dan današnji na pol divje ljudstvo v srednji Aziji, s Turki in Mažarji sorodno. Takrat je bilo to ljudstvo silno mogočno in ni bilo sovražno Kristusovi veri. Bere se, da je bilo njihovo ležišče polno škofov, mašnikov in menihov. Han ali car jim je bil neki Kajokaj ali Kajuk, in on in mnogi veljaki so bili kristijani, dasiravno naj berž ne posebno dobro podučeni. Tatarji so si bili tisti čas na daleč in široko podvergli dežele, Hovaresme so bili porinili iz Khive, kaker smo že omenili, in notri do Mezopotamije je segala njihova oblast. V Perzidi je imel Kajokaj mogočnega vojvoda, Erhalhaj ali Erkaltaj po imenu, in ta je bil, ki je v imenu svojega carja poslanca poslal k svetemu Ludoviku. Ti poslanci so prišli v glavno mesto cipersko, Nikosijo, v soboto pred božičem in drugi dan so se poklonili kralju in izročili mu pismo, ki so ga prinesli seboj. Pisano je bilo v perzijskem jeziku z arabskimi čerkami. Bil je pa tamkaj neki do-

minikan, brat Andrej po imenu, kateri je znal perzijski jezik; nje-
mu je velel kralj Lndovik, naj pretolmači pismo od besede do be-
sede. Brat Andrej je tudi poznal že prej prvega mej temi poslan-
ci, ki mu je bilo ime David; videl ga je v tatarski vojski, ko je
bil z drugimi brati ko papežev poslanec šel k Tatarjem. On je to-
rej pretolmačil pismo, v katerem je Erhalhaj prav priserčno po-
zdravljaj svetega Ludovika in srečo voščil kristijanom. Dasiravno
pa v tem pismu ni bilo nič sumljivega, vender kralj poslancem ni
prav zaupal. Stavil jim je zato različne vprašanja, dokler se je pre-
pričal, da so res pošteni možje. Po novem letu, ko so se vračali
domov, je torej Ludovik dominikane Andreja, Ivana in Viljema ko
svoje poslance ž njimi poslal k Erhalhaju in k carju Kjokaju, in
ker je bil izvedel, da bi tatarskega carja silno veselil šotor ali ka-
pelica iz škerlata, dal jo je narediti prav lepo in drago in olepšati
s podobami iz življenja Sinu božjega; tudi kosce svetega križa je
poslal carju in Erhalhaju s pismom na oba, v katerem ju opomi-
nja, naj njega, ki ju je po svoji milosti poklical k spoznanju svo-
jega imena, po vrednosti častita, in vedno ostaneta v njegovi lju-
bezni.

Dasiravno pa je bilo to poslanstvo Ludovikovo s pobožnim na-
menom in previdno odpravljeno, vender ni imelo vspeha, kaker se
je želelo; zakaj vojvoda Erhalhaja niso mogli najti nikjer, in car
Kjokaj je bil tudi že mertev, ko so prišli v njegovo glavno ležišče.
Njegova žena jih je sicer prijazno sprejela in z darovi h kralju na-
zaj poslala; naslednik Kjokajev pa ni bil posebno dobrohotnih misli
do svetega Ludovika. Bilo je pa silno daleč do tistega kraja, kjer
je bil takrat tatarski car; še le čez dve leti so se dominikani
vernili k Ludoviku, ko je bil v sveti deželi.

Kaker si je prizadeval kralj Ludovik Tatarje za sveto vero
Kristusovo pridobiti, ali poterčiti jih v njej, tako in še bolj se je
trudil, da bi mej kristijani, ki so bili v prepiru, zlasti mej mnogi-
mi veljaki na Cipru in v drugih krajih in templjarji in hospitaliti,
edinost, mir in spravo naredil in vterdil. Papežev poslanec Odo je
tudi več izobčenih in ločenih pripeljal v naročje svete matere ka-
toliške cerkve in celo mnogo saracenskih jetnikov je podučil v
kerščanstvu in kerstil.

Meseca malega travna se je namerjal Ludovik prepeljati v
Egipt; napovedal je torej vojsko egiptovskemu sultanu s pismom,
na katero mu je sultan prav ošabno odgovoril. In ne le to, poslal
je ta brezbožnik celo ljudi, kateri naj bi kralju in veljakom nje-

gove vojske sè strupom zavdali ; ali previdnost božja tega ni dovolila, zasačili so jih o pravem času. Mnogo sitnosti in težav je imel Ludovik še naposled, dokler je od Benečanov, Pizanov in Jenovozov najel potrebno množico ladij. S tem se je odhod zavlekel za več ko cel mesec ; še le okoli vnebohoda Gospodovega so tiste ladje prišle. Zbrali so se pa takrat tudi še mnogi križaniki, ki so iz drugih zemelj svetemu Ludoviku hiteli na pomoč ; prišla sta zlasti knez ahajski in vojvoda burgundski, kateri je bil v Moreji na Gerškem čez zimo ostal.

Čez osem mesecev po prihodu na Ciper na praznik presvete Trojice, 30. velikega travna leta 1249, so naposled ladje odplavale in v petek nato, 4. rožnega cveta, se jim je prikazala zemlja Egipt.

Čertice iz življenja rainice Marije Kosove, device tretjega reda svetega Frančiška.

(Nadaljevanje in konec.)

Še moram dostaviti, da je bila Mica sila tenke vesti, kakor se že samo po sebi lahko o njej misli. Če ji je gdo kaj daroval, skerbelo jo je zelo, kako se bo to odslužilo. Nekaterih reči si ni upala drugači uživati, kakor da je svojega dušnega pastirja za svet vprašala. Vse nepopolnosti in grehi, kateri so se v fari zgodili, so jo neizrečeno pekli. Ako se je v njeni zlahti kakov smertni greh storil, je rekla, da jo hujši peče, kakor vse njeno terpljenje. „To je križ čez vse križe“, tako je djala, „drugo terpljenje lahko Bogu darujem, tega pa ne morem.“ Tako je zdihovala pri takih priložnostih, da je ni bilo za vtolažiti ; le njen skerbni izpovednik so ji mogli polajšati tako terpljenje.

Gotova pomočnica in sladka tolažnica v njenem velikem, dolgoletnem terpljenju pa je bila rajnici Mici zlasti preblazena devica Marija, mati božja, katero je na vso moč častila. Bila je zapisana blizu v vse njene bratovščine, katere so vpeljane v naših krajih ; s posebnim veseljem pa se je dala zapisati v bratovščino naše ljube gospe presvetega serca. Na vso moč je vnemala dekleta, da bi jo tudi one prav priserčno častile. „Oj dekleta!“ je rekla

večkrat, „le kličite to presveto gospo na pomoč; ona ima ključe od Jezusovega serca, da nam ga bo odperla.“

Kaj rada je prebiral Mica „Zgodnjo Danico.“ V njej je brala tudi o mični pobožnosti o božiču, kako se v nekih krajih zbere po devet hiš vkup in devet večerov pred božičem vsaki večer pri eni hiši Marijo prenočijo, da ji tako nekoliko zadostijo za tisto nečast, ker v Betlehemu ni mogla stanovanja dobiti. In vadlajo, katero hišo bo kateri večer ta čast zadela. To pobožnost so potem tudi v njeni soseski opravljale dekleta, in Micino hišico je vadla, zadela ravno za sveti večer, kar jo je neizrečeno veselilo. Ker je ta hišica že nekoliko od vasi, je bila še bolj podobna betlehemschemu hlevcu, ki je bil tudi zunaj mesta. To je Mici rojstvo Kristusovo zelo živo pred oči postavilo. Že dvaindvajset let sirotica ni bila v cerkvi na sveti večer; zato ji je Marija vsaj to njeno zadnje leto s tem napravila priserčno duhovno veselje. Ako ravno vsa v bolečinah, je bila vender neizrečeno radostna, ko je zagledala Marijino podobo, katero so dekleta z lučkami v rokah v veseli procesiji v njeno hišico prinesle. Glasno je zdihnila in rekla: „Oh, zdaj se je pač v resnici ozerla Marija na mojo revščino, obiskala je svojo nevredno služabnico in največe veselje mi napravila.“ Ako ravno vsa v terpljenju je vender radostna poslušala prelepe Marijine pesmi; tudi je z veliko poterpežljivostjo sama naprej molila celo uro, in s tem svojim lepim zgledom tudi druge v nemalo k večji pobožnosti do Marije. Nekateri posvetni ljudje so se posmehovali tej pobožnosti; Mica pa je pohlevno rekla: „Oh, kedar bi ti ljudje Marijo poznali, gdo da je ona, še veliko bolj goreče bi jo častili, kakor jo mi častimo!“

Poslednjo zimo, to je 1879, se je njeno terpljenje še pomnožilo; k prejšnji bolezni se je še sušica ali jetika lotila. Spoznala je, da je to njeno zadnje leto; zato se je začela za smert še skerbneje pripravljati. Dasiravno je bila po naših mislih vedno v božji milosti, vender se je sodbe jako bala. Dosti krat je zdihnila: „Oh, kaj bo, keder pridem pred vsegavednega sodnika!“

Zadnje dni, ko se ji je zdelo, da je smert že blizu, je razporečila svojim prijateljicam in prijateljem vse svoje lepe podobice in spominike. Nekaj dni pred malo gospojnico so ji prinesli izpovednik sveto popotnico; v nedeljo pred imenovanim praznikom mej božjo službo dopoldne ob enajstih pa je v prehudih bolečinah poljubovaje križanega Jezusa svojo čisto dušo izdihnila in mirno v Gospodu zaspala, 40 let stara.

Ravno na Marijin praznik je ležala na lepo ovenčanem mrtvaškem odru, v belem, čisto novem oblačilu, kaker nevesta, z vencem na glavi. Še se spominjam, kako so zdihnili domači visoko častiti gospod župnik, ko so prišli k njej: „O nevesta Kristusova, kako si vender lepa; kakšna mora še le v nebesih biti tvoja lepota!“ — Obilo ljudstva je spremilo Mico k večnemu počitku; mnogo deklet je bilo v beli obleki in z venci na glavi. Tako so se solznimi očmi slovo vzele od njenega mrtvega trupla.

Njeni lepi, čisti duši pa je prišla naproti, to za gotovo mislimo, njena presveta patrona, kraljica nebeška, z veliko trumo svetih devic in marternic, in spremile so jo pred božje jagnje Jezusa, za katerem bo v njih družčini na vekoma hodila prepevaje mu slavno deviško pesem. Na tem svetu Mica ni imela počitka; Bog ji da na onem večni mir in pokoj, in večna luč naj ji sveti! Amen.

Ker se je vedno priporočevala za molitev po smerti in za sveto obhajilo, prosijo se vsi njeni prijatelji in prijateljice, posebno pa bratje in sestre tretjega reda, naj bi, katerim je mogoče, eno sveto obhajilo zanjo darovali in spominjali se je v svojih molitvah. Ako ona ne potrebuje naše prošnje in molitve, koristila bo pa drugim vernim dušam. Z Bogom, dragi bravci!

Franc Zupan.

Dnevi popolnega odpustka in vesoljne odveze in godovi svetnikov in svetnic redov svetega Frančiška

meseca malega serpana.

2. Marijino obiskovanje. *V. O.*
4. Praznik posvečevanja vseh cerkvi treh redov svetega Frančiška.
5. Zv. Arhangel Kalatafimski, spozn. 1. reda.
7. Zv. Lovrenec Brunduški, spozn. 1. reda. (*P. O. f.*) (*P. O. k.*)
8. Sv. Elizabeta, kraljica portugalska, vdova 3. reda. *P. O.*
9. (Sv. Nikolaj in tovariši, mart. gorkumski 1. reda. *P. O. f.*)
„ (Sv. Veronika Julijanova, devica 2. reda. *P. O. k.*)
11. (Sv. Nikolaj in tovariši, mart. gorkumski 1. reda. *P. O. k.*)
14. Sv. Bonaventura, škof, cerkveni učenik, 1. reda. *P. O.*
15. Zv. Angelina Maršanska, vdova 3. reda. *P. O.*
16. Dan, ko je bil sv. oče Frančišek svetnikom prištet. *P. O.*
18. Zv. Simon Lipniški, spoznavavec 1. reda.
19. Zv. Janez iz Dukle, spoznavavec 1. reda.
24. Sv. Frančišek Solan, spoznavavec 1. reda. *P. O.*
27. Zv. Kunigunda, devica 2. reda. *P. O.*